

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci rozhodl samosoudkyní JUDr. Martinou Radkovou v právní věci žalobkyně **A. M.**, bytem St. Z. 8, 56334 K., T., Řecko, proti žalované **České správě sociálního zabezpečení**, se sídlem v Praze, Křížová 25, **ve věci žaloby o přezkoumání rozhodnutí žalované ze dne 9. 9. 2011, čj. XXX, ve věci částečného invalidního důchodu jejího zesnulého manžela Anastasia Mpekiari,**

t a k t o :

I. Žaloba **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Včas podanou žalobou se žalobkyně domáhala přezkoumání rozhodnutí žalované ze dne 9. 9. 2011, č.j. XXX, kterým byly zamítnuty námitky proti rozhodnutí žalované ze dne 7. 2. 2011 a toto rozhodnutí bylo potvrzeno. Podle tohoto rozhodnutí byla žalobkyni zamítnuta žádost o částečný invalidní důchod jejího zesnulého manžela pro nesplnění podmínek podle § 43 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb. a nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EHS) č. 1408/71 a č. 574/72.

[2] Žalobkyně uvedla v žalobě, že nemá námitky vůči posudku zdravotního stavu, protože není lékař – poslala dvě lékařské zprávy, které náhodou vlastní, všechny ostatní nálezy jsou v dokumentaci I.K.A., kam je pacient zván každý rok nebo dva a je posuzován jeho zdravotní stav a stupeň invalidity. Manžel zemřel

28. 1. 2006, od 25. 7. 2005 byl ve starobním důchodu. Žalobkyně uvedla data jednotlivých posouzení řeckým nositelem důchodového pojištění, od roku 1998 byl manžel na nemocenské, jako invalidní byl shledán od 20. 5. 2000. Vše se dá ověřit v dokladech I.K.A. Manžel měl odpracovaných v ČR 30 let. Žalobkyně přiložila kopii rozhodnutí řeckého nositele pojištění ze dne 13. 9. 2011 a ověřený překlad přiznání starobního důchodu a dva ověřené překlady zdravotní komise I.K.A.

[3] Žalovaná ve svém vyjádření uvedla, že žádost žalobkyně byla zamítnuta proto, že manžel žalobkyně nesplnil potřebnou dobu pojištění, i když byl uznán od 31. 5. 2004 OSSZ Ostrava-město částečně invalidním. Žalobkyně požádala o částečný invalidní důchod svého manžela řeckého nositele pojištění 28. 5. 2004, formulář E 204 GR ze dne 20. 1. 2009 byl žalované doručen dne 9. 3. 2009. Žalovaná odkázala na § 16 odst. 4 písm. b), § 38 písm. a), § 39 odst. 1 písm. a), § 40 odst. 1 písm. f) a odst. 2, § 43 písm. a) zákona o důchodovém pojištění a dále na čl. 40 odst. 4 nařízení Rady 1408/71 a čl. 39 Nařízení Rady 574/72. Protože v posledních 10 letech před vznikem částečné invalidity manžela žalobkyně 31. 5. 2004 tento nebyl důchodově v ČR pojištěn, žalovaná žádost zamítla. V námitkovém řízení došlo k posunu data invalidity na 31. 5. 2005. Ani po této změně nesplnil manžel žalobkyně potřebnou dobu pojištění, tj. alespoň 5 let zaměstnání z deseti let před datem 31. 5. 2005. Žalovaná může přihlédnout k dobám pojištění, které byly potvrzeny řeckým nositelem pojištění na formuláři E 205, ale protože řecký nositel pojištění nepotvrdil za dobu deseti let před 31. 5. 2005 doby pojištění, včetně pobírání invalidního důchodu (což by v ČR bylo posouzeno jako doba vyloučená), nebylo možno námitkám vyhovět. Řecký nositel pojištění potvrdil pobírání invalidního důchodu v Řecku od organizace I.K.A. Toto lze uznat při pobírání starobního důchodu při nepostačující době pojištění, nikoli invalidního s ohledem na § 16 odst. 4 písm. b) zákona o důchodovém pojištění. Z toho vyplývá, že zahrnutí pobírání invalidního důchodu v Řecku by mohlo být zahrnuto do dob pojištění pouze u starobního důchodu, a to za zvlášť určujících podmínek.

[4] Žalobkyně v replice uvedla, že manžel byl do roku 1998 zaměstnán, zpětně od roku 2000 má za deset let odpracováno více jak pět let (viz formulář E 205). Žalobkyně namítla, že začátek invalidity v roce 2004, resp. 2005 je chybně uváděn. Rok 2004 je zřejmě uváděn proto, že v tomto roce byla uzavřena dohoda mezi oběma státy. Proto všichni, kdo žili v ČR a měli odpracované roky, začali podávat žádosti I.K.A. A tak si manžel mezi prvními podal 28. 5. 2004 žádost o uznání odpracovaných let a zároveň si podal žádost o invalidní důchod z ČR. Vše lze ověřit u příslušných orgánů. K tomu žalobkyně doložila osobní list důchodového pojištění manžela ze dne 21. 9. 2007 a formulář E 205 GR bez uvedení data s potvrzenými dobami od 1. 7. 1979 do 30. 6. 1998 v řečtině.

[5] Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále „s. ř. s.“), v mezích žalobních bodů a při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.), tedy ke dni 9. 9. 2011, s přihlédnutím k zvláštnostem souzené věci, jak bude dále uvedeno v textu rozsudku.

[6] Soud byl místně příslušný o věci rozhodnout podle § 89 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, a soudkyně zařazená na olomouckou pobočku Krajského soudu v Ostravě byla příslušná o věci rozhodnout v souladu s rozvrhem práce.

[7] Žalobkyně má žalobní legitimaci (i oprávnění pokračovat ve správním řízení) v souladu s § 63 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb. ve znění účinném do 31. 12. 2009. Podle tohoto ustanovení *zemřel-li oprávněný po uplatnění nároku na dávku důchodového pojištění, vstupují do dalšího řízení o dávce a nabývají nároku na částky splatné do dne smrti oprávněného postupně manželka (manžel), děti a rodiče, jestliže žili s oprávněným v době jeho smrti v domácnosti. Podmínka žití v domácnosti nemusí být splněna u dětí, které mají nárok na sirotčí důchod po zemřelém.*

[8] Ze správního spisu krajský soud zjistil, že podle evidenčního listu důchodového pojištění byl manžel žalobkyně zaměstnán v ČR do 30. 6. 1984. Podle potvrzení na formuláři E 205 GR ze dne 16. 3. 2007 byl žalobce zaměstnán v Řecku od 1. 7. 1979 do 30. 6. 1998. Ve spise jsou založeny urgencye žalované pro řeckou stranu ze dnů 29. 9. 2009, 18. 12. 2009, 24. 3. 2010, 30. 6. 2010, 7. 10. 2010. Podle překladu sdělení I.K.A., došlé žalované dne 24. 9. 2010, pobíral žalobce od 20. 5. 2000 do 21. 7. 2005 invalidní důchod u organizace I.K.A. Toto období lze použít pouze pro přiznání nároku na starobní důchod, a to pouze v případě, že doba pojištění je pro přiznání starobního důchodu nepostačující. Podle sdělení I.K.A., došlé žalované dne 23. 4. 2007, byl žalobkyni přiznán touto organizací vdovský důchod od 1. 12. 2006 a požádali o potvrzení dob pojištění. Podle rozhodnutí ředitele pobočky I.K.A. v Soluni ze dne 3. 10. 2000 byl žalobce shledán invalidním od 31. 5. 1998 do 31. 5. 2008, invalidita procentuálně 67 %, podle obdobného rozhodnutí ze dne 8. 6. 2004 byl manžel žalobkyně uznán invalidním v rozsahu 67 % od 1. 6. 2002 do 31. 5. 2004, podle dalšího takového rozhodnutí ze dne 3. 1. 2003 byl manžel žalobkyně uznán invalidní v rozsahu invalidity 67 – 79,9 % od 20. 5. 2000 – 31. 5. 2002, 1. 6. 2003 – 31. 5. 2004, v rozhodnutí ze dne 29. 6. 2005 potvrzena invalidita 67 % do 31. 5. 2007.

[9] Vzhledem k tomu, že klíčová byla v souzené věci otázka, zda byl manžel žalobkyně invalidní částečně, anebo plně, vyžádal si soud posudek Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Ostravě a ten byl podán 18. 7. 2013. Posudková komise podle tohoto posudku dospěla k závěru, že žalobce nebyl od 31. 5. 2005 do 28. 11. 2006 plně invalidní, ale byl částečně invalidní podle § 44 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb. ve znění platném do 31. 12. 2009. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu manžela žalobkyně, nar. 20. 7. 1945 a zemřelého 28. 11. 2006, byla náhrada aortální mitrální chlopně staršího data. Podle zdravotní dokumentace dle EKG nespecifické změny depolarizace zadní stěny, dle Dopplerovské ultrasonografické dokumentace šlo o náhradu mitrální s dobrou funkcí. Patříčné datum vyšetření s eventuálním novými patofyziologickými změnami ve zdravotnické dokumentaci není prezentován, zřejmá je operace v roce 1998 dle spisové dokumentace, včetně dokumentace praktického lékaře. Nález neprokazují patologii ani fyzikální vyšetření v dlouhodobě prezentovaném průběhu: hlava, krk, plíce, horní a dolní končetiny, psychologický stav normě. Posudková komise uvedla, že lze souhlasit s posudkem v rámci řízení žalované, že v námitkách

nebylo namítnuto nezjištění některé skutečnosti týkající se zdravotního stavu nebo jeho funkčního důsledku, který by měl význam pro jiný posudkový závěr. Bylo namítáno nesprávné stanovení data vzniku invalidity, manželka posuzovaného doručila jen sérii rozhodnutí o invalidním důchodu v Řecku v době od 20. 5. 2000 do 31. 5. 2005. Z posudkové dokumentace vyplývá, že posuzovaný zemřel 28. 11. 2006. Jiné medicínské nálezy nebyly doloženy a lze souhlasit s tím, že stav byl posuzován z chudé zdravotnické dokumentace, přesto posudková komise učinila posudkový závěr z dostupných podkladů. Posuzovaný nebyl schopen práce fyzicky nadměrně náročné, se zvedáním a přenášením těžkých břemen. K datu napadeného rozhodnutí posudková komise konstatovala, že posudkový závěr lékaře Lékařské posudkové služby Okresní správy sociálního zabezpečení Ostrava nevycházel ze zcela správného použití posudkových kritérií vzhledem k absenci patřičných funkčních klinických nálezů. Vzhledem k realizované srdeční operaci je zřejmě nutné fyzické omezení posuzovaného, nelze prokázat „pokles výkonu při středně těžkém zatížení s reziduální vadou, těžší poruchu funkce levé komory s EF levé komory v rozmezí 30 až 40 %, s výkonem při bicyklové ergometrii 0,5 – 1,0 W/kh, 2 – 5 METs, VO2 maximálně 10 až 15 ml/kg/min – ve funkční třídě NYHA III“. Je zřejmá úplná korekce vady s eventuálně lehce sníženou funkcí levé komory, se EF do 50 %, ve stupni NYHA II. Vzhledem k věku lze nepředpokládat „stav bez podstatného snížení výkonu při obvyklém zatížení s úplnou korekcí vady, ve funkčním vstupní NYHA I“. Posudková komise hodnotila zdravotní postižení podle kapitoly IX oddílu A položky 8b, čímž hodnotí odlišně od lékaře Lékařské posudkové služby Okresní správy sociálního zabezpečení Ostrava i posudkového lékaře lékařské posudkové služby žalované – kdy snížení pracovního potenciálu posuzuje vzhledem k věkové kategorii a doporučení omezení těžké fyzické práce – posuzovaný byl hodnocen k profesi dělníka – v horní procentní taxaci, tj. 45 % (což však neovlivňuje posudkový závěr). Posudková komise souhlasila s lékařem referátu lékařské posudkové služby žalované s konstatováním mylného uvedení data vzniku invalidity dne 31. 5. 2004 – zřejmý překlep v posudku okresní správy sociálního zabezpečení (jež nelze funkčně prokázat v rámci spisové a zdravotní dokumentace), tento byl posudkovou komisí stanoven na 31. 5. 2005 – dnem ukončení pracovní neschopnosti. Posudková komise prostudovala veškerou doloženou spisovou a zdravotnickou dokumentaci, vzala na vědomí námitky uvedené v žalobě. Nelze však prokázat patřičně těžké funkční změny v klinickém stavu posuzovaného, které by podmiňovaly přiznání ještě vyššího stupně invalidity v požadovaném období posouzení. Komise uzavřela, že do 28. 11. 2006 posuzovaný nebyl plně invalidní podle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb. ve znění účinném do 31. 12. 2009, ale byl podle § 44 odst. 1 téhož zákona v té době částečně invalidní.

[10] Krajský soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

[11] Podle čl. II bodu 1 zákona č. 306/2008 Sb. *o nárocích na důchody, které vznikly před 1. lednem 2010 a o nichž nebylo do tohoto dne pravomocně rozhodnuto, a o přiznání, odnětí nebo změně výše těchto důchodů za dobu před tímto dnem, i když o nich již bylo pravomocně rozhodnuto, se rozhodne podle právních předpisů účinných před tímto dnem.*

[12] Podle č. II bodu 2 téhož zákona *účast na důchodovém pojištění a doby důchodového pojištění a náhradní doby důchodového pojištění získané před 1. lednem 2010 se hodnotí podle právních předpisů účinných před tímto dnem.*

[13] Podle § 5 odst. 1 písm. t) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění účinném do 31. 12. 2009, *pojištění jsou při splnění podmínek stanovených v tomto zákoně účastni poživatelé plného invalidního důchodu z českého pojištění, a to do dosažení věku potřebného pro vznik nároku na starobní důchod podle § 32; za poživatele plného invalidního důchodu se pro účely účasti na pojištění považují též osoby, které nepobírají plný invalidní důchod, avšak splňují podmínky nároku na tento důchod a pobírají výsluhový příspěvek podle zvláštních zákonů.*

[14] Podle § 16 odst. 4 písm. b) zákona o důchodovém pojištění, *vyloučenými dobami jsou před 1. lednem 1996 doby, které se podle předpisů platných před tímto dnem vylučovaly při zjišťování hrubých výdělků pro účely výpočtu průměrného měsíčního výdělku, a doby uvedené v písmenu j); přitom doby studia po dosažení věku 18 let jsou vyloučenými dobami pouze v rozsahu, v jakém se považují za náhradní dobu pojištění. Vyloučenými dobami jsou po 31. prosinci 1995, pokud se nekryjí s dobou účasti na pojištění osob uvedených v § 5 odst. 1 písm. e), dobou pojištění, v níž měl pojištěnec příjmy, které se zahrnují do vyměřovacího základu, dobou pojištění podle § 11 odst. 1 písm. b), nebo dobou, za kterou náležely náhrady uvedené v odstavci 3 větě čtvrté, doby pobírání plného invalidního důchodu nebo starobního důchodu; přitom se za pobírání těchto důchodů považuje i vyplácení obdobných důchodů od cizozemského nositele pojištění.*

[15] Podle § 38 téhož zákona *pojištěnec má nárok na plný invalidní důchod, jestliže se stal a) plně invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku plné invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29, popřípadě, byl-li přiznán starobní důchod podle § 31, pokud nedosáhl důchodového věku, nebo b) plně invalidním následkem pracovního úrazu.*

[16] Podle § 39 odst. 1 téhož zákona *pojištěnec je plně invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu a) poklesla jeho schopnost soustavné výdělečné činnosti nejméně o 66 %, nebo b) je schopen pro zdravotní postižení soustavné výdělečné činnosti jen za zcela mimořádných podmínek.*

[17] Podle § 40 odst. 1 písm. f) zákona o důchodovém pojištění *potřebná doba pojištění pro nárok na invalidní důchod činí u pojištěnce ve věku nad 28 let pět roků.*

[18] Podle § 40 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění *potřebná doba pojištění pro nárok na invalidní důchod se zjišťuje z období před vznikem invalidity, a jde-li o pojištěnce ve věku nad 28 let, z posledních deseti roků před vznikem invalidity. U pojištěnce staršího 38 let se podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod považuje za splněnou též, byla-li tato doba získána v období posledních 20 let před vznikem invalidity; potřebná doba pojištění činí přitom 10 roků. Podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod se považuje za splněnou též, byla-li tato doba získána v kterémkoliv období deseti roků dokončeném*

po vzniku invalidity, u pojištěnce mladšího 24 let činí přitom potřebná doba pojištění dva roky.

[19] Podle § 43 téhož zákona *pojištěnec má nárok na částečný invalidní důchod, jestliže se stal částečně invalidním a) a získal potřebnou dobu pojištění, nebo b) následkem pracovního úrazu.*

[20] Podle čl. 40 odst. 3 v souzené věci použitelného Nařízení Rady (ES) č. 1408/71, o uplatňování systémů sociálního zabezpečení na zaměstnané osoby a jejich rodiny pohybující se v rámci Společenství, *rozhodnutí přijaté institucí členského státu týkající se stupně invalidity žadatele je závazné pro instituci každého dalšího dotyčného státu, za předpokladu, že v příloze IV je uznána shoda mezi právními předpisy těchto členských států ve věci podmínek týkajících se stupně invalidity.* V souzené věci s Řeckem shoda v příloze uznána není.

[21] Podle čl. 44 odst. 1 věty první Nařízení Rady (EHS) č. 574/72, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení (EHS) č. 1408/71 o uplatňování systémů sociálního zabezpečení na zaměstnané osoby a jejich rodiny pohybující se v rámci Společenství, *s výhradou odstavců 2 a 3 je pouze instituce provádějící zpracování žádosti zmocněna k přijetí rozhodnutí uvedeného v čl. 40 odst. 3 nařízení o stupni invalidity žadatele.*

[22] Sporné mezi účastníky není to, že žalobce v České republice nezískal pět let doby pojištění před vznikem invalidity, tj. dnem 31. 5. 2005, v té době již pobýval v Řecku. Najisto bylo v soudním řízení správním postaveno, že žalobce byl pouze částečně invalidní.

[23] Protože v příloze Nařízení Rady (ES) č. 1408/71 není uvedena shoda mezi českými a řeckými právními předpisy, musí český nositel pojištění provést svoje posouzení invalidity manžela žalobkyně. To bylo provedeno ve správním řízení a v soudním řízení správním bylo potvrzeno, že manžel žalobkyně byl pouze částečně invalidní a nikoli plně invalidní. Pokud byl žalobce pouze částečně invalidní, nelze mu uznat pobírání řeckého invalidního důchodu jako dobu pojištění v souladu s § 5 odst. 1 písm. t) a § 16 odst. 4 písm. b) zákona o důchodovém pojištění a dále s ohledem na to, že řecký nositel pojištění nepotvrdil splnění potřebné doby pojištění, sdělil pouze, že manžel žalobkyně pobíral invalidní důchod u organizace I.K.A.

[24] Správními orgány a soudem přijatý závěr není ani v rozporu s judikaturou Soudního dvora EU a například jeho rozsudkem ze dne 4. 10. 1991 ve věci P., C-349/87, protože se jedná o jinou situaci. Nadto členské státy mají právo si určit podmínky pro pobírání invalidního důchodu (srov. § 5 odst. 1 písm. t) zákona č. 155/1995 Sb. ve spojení zejména s bodem 18 a další stanoviska generálního advokáta M. P. M. ze dne 19. 2. 2009 ve věci C-3/08 a dále především stanoviska generální advokátky J. K. ze dne 28. 10. 2004 ve věci C-306/3 – **body 31 a 32**). Nařízení č. 1408/71 nestanoví, které doby mají být považovány za doby pojištění, to spadá do výhradní pravomoci členského státu. Aplikace a výklad domácího i evropského práva v souzené věci proběhly v souladu a nikoli v rozporu s principy volného pohybu pracovníků a dalšími principy evropského práva. V případě sociálního zabezpečení se jedná pouze o koordinaci, nikoli harmonizaci předpisů

členských států. Napadená rozhodnutí nebyla ani v rozporu s čl. 6 (s explicitně vyjádřenými principy) nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení o sčítání dob.

[25] Žádnému z účastníků nepřiznal soud náhradu nákladů řízení, neboť žalobkyně nebyla úspěšná a žalovaná nemá právo na náhradu nákladů ze zákona (§ 60 odst. 1, 2 s. ř. s. a § 118d odst. 1 zákona č. 582/91 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů).

P o u č e n í :

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Olomouci dne 27. 8. 2013

JUDr. Martina Radkova
samosoudkyně